

Neistý osud talianskych dominikánok. Ako dopadne kláštor so stáročnou tradíciou?

Marcin Jendrzejczak

18. septembra 2019 ✝ Cirkev

Protestanti, francúzski revolucionári, komunisti – tí všetci mali veľký odpor voči náboženským rádom a ideálu kontemplatívneho života. Dnes sa však paradoxne niektorí obávajú, aký osud postihne kláštory zo strany cirkevných autorít. Ide napr. aj o dominikánsky kláštor v Marradi.

Zdroj: wikipedia.com

22. júla 2016 vydal pápež apoštolskú konštitúciu „Vultum Dei quaerere“. Dňa 15. mája 2018 Kongregácia inštitútov zasväteného života a spoločnosti apoštolského života k tejto konštitúcii vydala aplikačnú inštrukciu „Cor Orans“. Oba dokumenty obsahujú usmernenia týkajúce sa kontemplatívneho života ženských reholí.

Zasvätený život realizovaný vo svete

Tieto dokumenty je dobré čítať vo svetle prejavu João Braza de Avizu, prefekta Kongregácie pre zasvätený život, ktorý mal ešte pred ich vydaním. V ňom, v roku 2015, varoval pred dištancovaním sa od „veľkých výrokov Druhého vatikánskeho koncilu“. Prejav si vypočulo vyše 1200 ľudí zodpovedných za formáciu rehoľníkov, čo „National Catholic Register“ označil za bezprecedentnú udalosť. „*V skutočnosti tí, ktorí sa dištancujú od koncilu, aby sa vydali inou cestou, sa sami zabíjajú a skôr či neskôr zomrú. [...] Zostanú mimo Cirkvi. Musíme vychádzať z evanjelia a z koncilu ako východiskových bodov,*“ uviedol hierarcha v roku 2015.

Zároveň načrtnol naozaj zarážajúcu víziu zasväteného života. „*Zasvätený život, život v Bohu, ale začlenený do cirkevnej rodiny, do Cirkvi, začlenený do sveta. Nie je v konflikte so svetom, ale v nadväznosti s ním,*“ zdôraznil. Je ťažké zladit' takúto víziu rehoľného života s tradičným životom založeným skôr na *contempus mundi* – opovrhnutí svetom a jeho pokušeniami. Okrem toho – ako poznamenala Hilary Whiteová – budí znepokojenie snaha vylúčiť veľkú časť katolíckej tradície (majúcej korene pred Druhým vatikánskym koncilom) vrátane rehoľných pravidiel.

Inštrukcia, podobne ako prejav João Braza de Avizu, v našich médiách nemala – mierne povedané – nejaký veľký ohlas. Pritom jej téma je zaujímavá a aktuálna. Existujú obavy, že určitá interpretácia *Vultum Dei Quaerere* a *Cor Orans* môže spôsobiť problémy v tradičnom rehoľnom živote. Niektorí komentátori sú skeptickí voči otázkam súvisiacim s týmito dokumentmi. Napríklad Veronica Rasponiová na stránkach portálu corrispondenzaromana.it [10.10.2018] vyjadrila obavy z výrazného obmedzenia nezávislosti kláštorov. Pripomína, že kláštory sa tradične tešili značnej nezávislosti, pretože boli podriadené iba miestnemu biskupovi alebo (v prípade niektorých mužských spoločností) taktiež rehoľnému predstavenému.

Pritom nové vatikánske dokumenty zavádzajú množstvo kontrolných orgánov, napríklad kláštorne federácie. Tieto síce už boli možné aj predtým podľa apoštolskej konštitúcie *Sponsa Christi* Pia XII. (21. novembra 1950), ale (podľa jej názoru) sa neosvedčili. Napriek tomu im Františkov dokument a apoštolská konštitúcia priznávajú význačné miesto. Ba čo viac, ukazuje sa, že takéto orgány už vznikajú.

Prípadová štúdia - dominikánky z Marradi

Ako čítame na stránke blog.messainlatino.it, dominikánky z Marradi v talianskom Toskánsku môžu mať problémy, keby chceli zostať vo svojom tradičnom sídle. V pondelok 22. júla sa do kláštora dostavili takzvaní koadjútori – aby sa okrem iného zaoberali záležitosťami kláštorného majetku. Podľa ich názoru ich predstavená, sestra Maria Domenica, už nemá túto kompetenciu, pretože jej voľba bola zrušená. Existujú obavy, že mníšky, ktoré tam žili stáročia, budú nútené tieto priestory opustiť – napríklad v mene poslušnosti.

Podľa blogu, po smrti sestry Márie Paoly Borgo bola za predstavenú zvolená sestra Mária Domenica. Jej voľba sa však musí anulovať. Anulovať bolo treba aj dekrét o pripojení sa ku kláštoru v Castelbolognese. „Teraz sme si celkom istí, že všetky tieto procedúry boli urýchlene vykonané s cieľom dosiahnuť zatvorenie tohto kláštora,“ čítame na blogu.

Podľa autorky článku to môže viesť až k premiestneniu (niektorých?) sestier do opatrovateľského domu. Mníškam bolo totiž ešte v roku 1898 priznané právo žiť v budove, ktorá môže zmeniť majiteľa až po ich odchode. Azda preto sa majú odtiaľ vysťahovať?

Kláštor s veľkou tradíciou

Na obranu dominikánskeho kláštora v Marradi vystúpila vedecká pracovníčka prof. Barbara Bettiová. Zdôraznila, že kláštor dominikánskych sestier v Marradi postavili sami obyvatelia Marradi a stovky rokov sa s ním identifikovali. Obyvatelia oblasti ho dobre poznajú, ako aj jeho súčasné či minulé obyvateľky. „Myslím si, že všetci alebo takmer všetci poznajú zo stáročných dejín kláštora aspoň jeden prípad učiteľky, sestry, tety, priateľky, sesternice, švagrinej, ktorá sa uchýlila medzi tieto múry, aby sa stala Nevestou Pána,“ zdôrazňuje.

Podľa jej názoru problémy kláštora súvisia s novými inštrukciami o rehoľnom živote. „V súlade s apoštolskou konštitúciou – *Vultum Dei Quaerere* –, ktorú podpísal pápež František v roku 2016, vznikla nová inštitúcia kontemplatívneho života „*Cor Orans*“, ktorá vyhodnocuje (akým spôsobom?) uplatňovanie historickej právnej autonómie, na ktorú má každý kláštor právo, zodpovedajúcej skutočnej autonómii života. Pridáva sa však pravidlo, podľa ktorého kláštorná komunita, v ktorej zostáva iba päť

mníšok, stráca právo na autonómnú voľbu svojej predstavenej.“

Čas ukáže, čo učinia cirkevné authority. Akékoľvek aktivity, ktoré rozbíjajú tradičnú komunitu a jej spojenie s okolitou spoločnosťou, by podľa Barbary Bettiovej predstavovali vážnu ranu. „Nesúhlasím ani s tým, že sa na to treba pozrieť z druhej strany, pretože by to bol hriech opomenutia – najhorší, pretože obsahuje všetky ostatné. Bola by som rada, keby si všetci pripomenuli, koľko dostali od sestier cez modlitby, rady, lásku, pohostinstvo, ako aj to, že mnohí dostali pomoc aj oveľa konkrétnejšiu než modlitbu a s rukou na srdci priznali, koľko toho sestry vždy obetovali v prospech ostatných,“ zdôrazňuje profesorka.

„V každom prípade táto netransparentná likvidácia nášho kláštora, tak unáhlená a udržiavaná v tichosti, ale predovšetkým taká neočakávaná, nemá opodstatnenie. Možno obava zo zvýšenia počtu sestier vyvoláva strach z nežiaduceho oživenia a autonómie kláštora,“ dodáva Barbara Bettiová.

Dúfajme, že tomu tak nie je a kláštor sa bude pokojne rozvíjať – najmä preto, že v poslednom čase komunita dostala dve žiadosti od postulantiiek z Austrálie. To dokazuje, že kláštor nie je len pevne zakorenený v miestnej komunite a schopný autonómne fungovať aj z materiálneho hľadiska, ale tiež, že má živú spiritualitu. Modlime sa za pápeža, za Cirkev a za talianske dominikánky, aby mohli naďalej slúžiť veriacim svojimi modlitbami a vernosťou.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/neisty-osud-talianskych-dominikanok-ako-dopadne-klaster-so-starocnou-tradiciou/>